

**В. В. Лісіца, к. е. н., доцент;
О. А. Северін, магістр
ПУЕТ, м. Полтава**

РОЛЬ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Державні закупівлі є важливим елементом управління національною економікою та вагомим інструментом її регулювання. Ефективні та прозорі публічні закупівлі є двигуном економічного зростання, який створює нові можливості для розвитку бізнесу та забезпечення дієвого механізму взаємодії держави та бізнесу щодо постачання товарів та послуг. Беручи до уваги це, можна сказати, що публічні закупівлі можуть формувати ринки товарів і послуг, впливати на витрати і споживання, сприяти впровадженню інновацій та нових технологій.

Головна ідея, яка закладена в систему ProZorro при її створенні, – «Усі бачать все». Тобто надається можливість учасникам бачити і аналізувати оприлюднену на торгах інформацію. Крім того, слід зазначити, що цю інформацію можуть аналізувати і використовувати не тільки учасники торгів, а і всі бажаючі, тому що діє принцип відкритості торгів.

З 2016 р. функціонування «ProZorro» в Україні як обов'язкової системи для всіх закупівель, що перевищують порогові значення, дало можливість зниження витрат підприємства при закупівлі, скоротити час проведення закупівлі та забезпечити можливість викриття порушень та зловживань, до яких вдаються замовники та учасники закупівель.

Закупівля – процес пошуку, узгодження умов і придбання товарів, послуг або робіт із зовнішнього джерела, часто шляхом проведення тендерів або конкурсних торгів. Ефективна закупівля передбачає поставку товарів, надання послуг або виконання робіт за ринковою ціною, відповідно, порівнюючи – якість, кількість, час і місце розташування контрагента.

Для початку роботи в системі «ProZorro» необхідно обрати електронний майданчик, через який планується здійснювати закупівельні процеси.

Електронний майданчик – це частина «ProZogto», за допомогою якого відбувається вся основна робота в системі (оголошується закупівля, проходить спілкування з постачальниками, приймається рішення, у кого купувати товар по кожному конкретному предмету закупівлі тощо).

На якому б майданчику не була проведена реєстрація, в будь-який момент можна вибрати інший, або навіть проводити кожну наступну закупівлю на новому майданчику. Однак, завершити процедуру закупівлі можна лише на тому майданчику, де вона була розпочата.

Фактори, на які орієнтуються закупівельники в процесі підготовки та реалізації закупівель, оснований на факторах доставки, обробки, граничної вигоди і коливання цін ринку.

Таким чином, товари і послуги повинні бути правильною якості, правильною кількістю, доставлені в потрібне місце в потрібний час і за потрібною ціною. Комерційні і державні компанії зацікавлені в чесній і відкритій конкуренції бізнесу, тому докладають максимум зусиль, щоб звести до мінімуму ризику шахрайства та змови.

У новій редакції Закону «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» від 29.08.2019, який вступає в дію 19.04.2020, є новий інструмент для підвищення ефективності закупівель: електронні каталоги, які працюють за принципом онлайн-магазину. Постачальники розміщують там свої товари, а державні замовники вибирають з наявних та купують, що значно спрощує процес закупівлі для бюджетної установи. Без сумніву, запуск електронних каталогів – одна з наймасштабніших розробок у закупівлях протягом останнього часу.

Підвищення ефективності здійснення публічних закупівель дозволяє отримати наступні результати:

- зниження витрат підприємства при закупівлі,
- скорочення часу проведення закупівлі та пришвидшення оборотності коштів,
- зниження ризиків проведення необґрунтованої закупівлі та прийняття некоректного управлінського рішення,

- підвищення фінансово-економічних показників діяльності підприємства,
- зниження ризиків виникнення корупційної складової при проведенні закупівель.

Отже, ефективне функціонування системи публічних закупівель за сучасних умов економічних перетворень дає змогу вирішити низку соціально-економічних проблем держави, сприяти забезпеченню прозорості та відкритості більшості бізнес-процесів, підвищенню їх ефективності та результативності.

Відповідно, актуалізується питання подальшого розвитку системи публічних закупівель та підвищення ефективності використання державних коштів з метою забезпечення українського суспільства якісними товарами та послугами.

Список використаних інформаційних джерел

1. Закон України «Про публічні закупівлі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19>. – Назва з екрана.
2. Про здійснення державних закупівель // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – Ст. 883. – С. 2084.
3. ProZorro – електронна система публічних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prozorro.gov.ua/> – Назва з екрана.
4. Ключові фактори ефективності закупівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://e-tender.ua/news/klyuchovi-faktori-efektivnoyi-zakupivli-88>. – Назва з екрана.
5. Підвищення ефективності закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dzi.gov.ua/services/pidvyshhennya-efektyvnosti-zakupivel/> – Назва з екрана.

М. М. Логвин, к. геогр. н., доцент;

Д. М. Логвин, студент;

ПУЕТ, м. Полтава

Я. К. Денкова, менеджер з в'їзного туризму

ТОВ «Меджик Тревел», м. Київ

ДЕСТИНАЦІЯ В СТРУКТУРІ ГЛОБАЛЬНОЇ (РЕГІОНАЛЬНОЇ) ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Ключовим елементом сфери туризму є туристична дестинація, яка характеризується як центр (територія) із засобами